

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

Fogy az idő az 1980-as moszkvai olimpiáig. 1979-ben volt ugyan egy sikeres nemzetközi verseny, amelyen a magyar válogatott visszatornázta a militaryt az olimpiaesélyes sportágak közé, mégsem ment minden simán. Kiemelten csak a díjugratók készülhettek az olimpiára, míg a másik két szakág sportolói a maguk és a szakosztályaik erejére támaszkodhattak. A lelkesedés azonban csodákra képes.

Az 1979-es esztendő végén, az olimpia előtt egy évvel a sportsajtó sajnos nem volt túl jó véleménynyel a lovassport helyzetéről. Nézzünk bele a Népsport 1979. november 1-jei számába:

„Legelőször is be kell vallanunk, hogy egy évvel ezelőtti értékelésünkben tévedtünk: túl derűlátóan ítéltük meg e gyönyörű olimpiai sportág helyzetét, amikor azt állítottuk, hogy ennél mélyebbre már nem sülyledhet.

montreali olimpia után a moszkvai olimpia szempontjából legfontosabb szakágnak kiáltott háromnapos versenyben, a militaryban közös felkészülés már azért sem lehetett, mert nem is volt válogatott. De még olyan edző sem akadt, aki szakmailag irányította volna a szorgalmasan készülő, de fejlődést nem igen mutató versenyzőket [...]. A klubokat végre kötelezni kellene arra, hogy a »lovacs kaszinó« mellett a díjlovaglásal és a háromnapos versennyel kiemelten

Az idő sürget – az utolsó perc után néhány évtizeddel vagyunk!”

A sportág akkori egyik legaktívabbja, Török László azonban nem adta fel. Hitt benne, hogy az idő rövidségére való tekintet nélkül a moszkvai szereplés lehetséges. A továbbiakban hallgassuk őt, az események egyik fő mozgatóját. Így mesél:

„Munkánknak és hitünknek támogatást adott a MOB 1977. március 22-i határozatából az a megállapítás, hogy pontszerzési esély csak a military versenyszámban van, ezért a meglévő feltételeket erre a szakágra kell összpontosítani. Sajnos ez nem valósult meg, sem akkor, sem később, sem a Lovas Szövetség elnökségénél, sem más illetékes fórumokon.

Azonban, mint ahogy a vízcsepp kivájjja a sziklát és utat talál magának, úgy a mi következetes munkánknak is meglett az eredménye. Fontos momentuma volt az első CCI versenyen való részvétel 1979. június 22-24-én Ausztriában, Ebreichsdorfban. Mint a csapat vezetője, jelentésemben megírtam véleményemet, melyben erőteljesen aláhúztam, hogy ebben a szakágban kell nekünk, magyaroknak részt venni, melyet alátámasztanak külföldi sportbarátok, bírók, edzők egyaránt...

A moszkvai olimpián való esetleges részvételre való felkészülés ideje az idő múlásával egyre inkább fogyott, ezért nyomatékosabb figyelemfelhívásra az alábbi teleket küldtük gazdaságunkból a Magyar

Az idén bebizonyosodott, hogy az 1972-es, müncheni gyászos olimpiai szerepléssel kezdődött zuhanásnak nincs még vége. Az idei versenyzésben a sportág még mélyebbre sülyyed! A moszkvai játékok előtt kilenc hónappal nem hogy olimpiai reményekről, de még keretről, sőt két szakágban még válogatottról sem beszélhetünk [...]. A

foglalkozzanak, hiszen ebben a két szakágban törhetnénk be leggyorsabban a nemzetközi középmezőnybe. Határozott intézkedésekkel kellene biztosítani, hogy a legjobb lovak a legjobb lovasokhoz kerüljenek. A szakvezetést pedig jobbat, többet akaró, munkától még meg nem csömörlött fiatal szakemberekkel kellene frissíteni.

Lovas Szövetség elnökének, dr. Pál János sporttársnak 1979. november 28-án:

eertesítelek, hogy herczogh emil az enyingi aag, igazgató helyettese és toeroek laaszloo gazdaságunk kerületi igazgatója a toerzs tenyeesztoek eerdekeeben november 30-aan peenteken 14 oorakor felkeresnek. a megkeresés ceelja a magyar military lovasporttal kapcsolatos fontos keerdeesek megbeszeese.

keerlek sziveskedj biztosítani hogy a magyar lovas szövetseeg elnoekseege reeszeeroel butor saandor, babochay saandor, vaarady jeno sporttársak fogadjak munkataarsainkat.

uedvoezlettel: kemeeny saandor igazgató

tangazdasaag, bak

A telexben jelzett időben megjelentünk az Országos Lótenyésztési Felügyelőség irodájában, ahol dr. Pál János fogadott bennünket dr. Várady Jenő társaságában. Jövetelünk célját mindannyian ismerték, és támogatásukról biztosítottak bennünket.

Ezt követően dr. Várady Jenő, Herczog Emil és én felkerestük Butor Sándor főtitkár sporttársat és elmondtuk jövetelünk célját. E megbeszélésen kölcsönös egyetértés volt a nagy cél iránt, de kérdés volt, hogyan kezdjük el, milyen a felkészültségünk, milyen tapasztalataink vannak (mintha az ebreichsdorfi jelentésem nem is lett volna ismert...). Végül azzal váltunk el, hogy kezdje meg mindenki a maga területén az előkészületeket.

A következő tárgyalás a Lovas Szövetség kibővített elnökségi ülésén, 1979. december 28-án volt. Azonban még itt sem léptünk előre, nem dőlt el egyértelműen a részvétel, mivel továbbra is megosztottak voltak a vélemények a felkészülési idő rövidsége, a lovak és a lovasok kiválasztása, edzőtábor, költségviselő és egyéb aggályok miatt.

De a részvételre a fő indok megmaradt; a moszkvai olimpián a nyugati lovas nagyhatalmak nem vesznek részt, így nagyobb a lehetőségünk a tisztességes helyállásra. Az azonban kifejeződött, hogy a válogatott keret tagjai otthon készüljenek a lehetséges olimpiai szereplésre."

1. Rádiházi edzőtábor: Makkos Vilmos és Monspart Gábor edzők, valamint Török László szövetségi kapitány a lovasok társaságában
2. Haditanács: Makkos Vilmos, Monspart Gábor
3. Horváth Zoltán és L'Amour

A Lovas Szövetség december 28-án megtartott kibővített ülése után a Népsport december 29-i számában így ír Salánki Miklós „Az utolsó pillanat után – néhány évvel” című írásában:

„A döntés tehát már három évvel ezelőtt megszületett. Érthetetlen; miért kellett (nyolc hónappal az olimpia előtt) november végén elnökségi ülésen ismét arról tárgyalni, hogy melyik szakágban készüljenek fel a magyar lovasok az olimpiára.

– Sajnos, az olimpiai ciklus elején meghatározott feladatokat nem sikerült végrehajtani – mondta Butor Sándor, a Magyar Lovas Szövetség főtitkára.

– Megpróbáltunk nagy szakosztályokat (Határőr Dózsa, BLK, Bp. Honvéd, Mezőhegyes) és tapasztalt díjugratókat rábeszélteni arra, hogy térjenek át a militaryra. Sajnos próbálkozásunk sikertelen volt.

– A szövetség nem képes arra, hogy egy helyes intézkedést végrehajtsa? – Ezt a kérdést sokat lehetne boncolgatni, de egy a lényeg. A military három versenyszámból áll: díjlovaglás, terepverseny és díjugratás. Ezért háromszor annyi munkát is igényel a felkészülés alatt, mint például az ugratás. Szomorú, de ez a tény: a versenyzők nem vállalták a több munkát. Közben a gazdasági életben bekövetkezett változások hatására nagyobb önállóságot kaptak a gazdaságok, ezért már nem tudunk hatékonyabban fellépni ebben a kérdésben. Talán hiba volt, de végül is beletörődtünk, hogy a helyzet megváltoztathatatlan..."

Az 1980. február 10-i Népsport újra visszatér a témára. Idézzünk a „Lendület nélkül” című írásból, ugyancsak Salánki Miklós tollából:

„Ahogy beszámoltunk róla: végül is az utolsó pillanat után három évvel végleges döntés született. A díjugrató válogatott készül kiemelten az olimpiára, míg a másik két szakágban bizonyítás esetén a versenyzők – csak maguk és a szakosztályuk erejére támaszkodva – esetleg kivívhatják az olimpián való szereplés jogát [...]. Pedig hazánkban nagyon sokan szeretik ezt a gyönyörű sportot, amit bizonyít, hogy az elmúlt hónapban széleskörű társadalmi összefogás eredményeképpen a szövetségtől bizalmat nem kapott militarysták részére közös felkészülést szerveztek Rádiházán.

Tehát egy lelkes kis tábor rövid idő alatt többet el tudott intézni, mint a hatáskörrel rendelkező szövetség. Így fordulhat elő, hogy az elnökség által kiemelt szakág legjobbjai szerteszét, míg a félretett militarysták közös felkészülésen vesznek részt.

Mert nemcsak kezdő lendület, de lelkesedés nélkül sem lehet semminek nekifogni."

Török László tovább emlékezik:

„A karácsonyi és az újévi ünnepek elmúltával olyan „vágjunk bele” hangulat érződött a telefonkészülékekből, ami aztán beérve, az újbóli, 1980. január 23-i értekezleten kimondatott azzal, hogy mindenki megszavazta az olimpiai részvételt. Elké-

OLÁH MIHÁLY

1949. január 25-én született Tiszacsegén. 176 centi magas, 76 kiló. Nős. Az Enyingi MEDOSZ sportolója. Világversenyen még nem szerepelt. Többszörös magyar bajnoki helyezetti.

HORVÁTH ZOLTÁN

1954. november elsején született Szombathelyen. 185 centi magas, 72 kiló. Nőtlen. A Szombathelyi MEDOSZ versenyzője. Tíz éve van a sportág élvonalában. Világversenyen még nem szerepelt.

BALOGH ISTVÁN

1955. október 24-én született Budapesten. 165 centi magas, 70 kiló. Nős. Az Enyingi MEDOSZ sportolója. A magyar élvonal tagja, világversenyen még nem szerepelt.

CSERESZNYÉS LÁSZLÓ

1958. július 30-án született Balatonalmádiban. 174 centi magas, 73 kiló. Nős. A budapesti Vörös Október SE versenyzője. Világversenyen még nem vett részt. 1978-ban magyar bajnokságot nyert, s 6 volt a legjobb az idei válogató viadalon is.

GROZNER ISTVÁN

1955. július másodikán született Naván. 180 centi magas, 72 kiló. Nőtlen. A Baki MEDOSZ versenyzője. Nemzetközi versenyek helyezette. olimpián még

szült egy olimpiai felkészülési terv, mely magában foglalta a felkészülés szakmai, személyi, anyagi, ló-számbavételi stb. lehetőségeit és feltételeit, illetve a felkészülés legrövidebb időn belüli megkezdésére ösztönözte a szervezőket.

E tervben Rádiházának kulcsfontosságú feladata az volt, szervezze meg igen rövid időn belül az edzőtábort a saját objektumon belül a meglévő lehetőségek kihasználásával.

Rádiháza azért látszott legalkalmasabbnak, mert volt fedeles lovarda, vendégház az elszállásolásra, konyha az étkeztetésre, három istálló a lovak elhelyezésére, illetve megvoltak a terep- és egyéb pályák is. Meg kellett viszont oldani a ménes szervezetét, rendjét, az istálló fertőtlenítését stb.

„A Magyar Lovas Szövetség elnöksége igaz magára hagyta a militarystákat, azonban az állami gazdaságok támogatásával megkezdődött részükre a központi felkészülés”

Az edzőtábor hivatalos kezdetét február 4-vel határozta meg a tervezet, ami azt jelentette, hogy hat nap állt rendelkezésre a kívánt feltételek biztosítására, mivel már január végén érkeztek lovak Rádiházára. Február 4-én megérkeztek a keret kijelölt lovasai, így Balogh István, Cseresznyés László, Marosi László, Horváth Zoltán, Oláh Mihály, és két rádiházi lovas, Grözner István és Tóth Sándor, akik Monspart Gábor vezetőedző, Makkos Vilmos pályaedző és

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miéértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítkozunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

jómagam, mint edzőtáborvezető irányításával zavartalanul megkezdheték a munkát, mivel minden körülmény biztosított volt. Az ország minden tájáról ideküldött 25 lóról rövidesen kiderült, hogy melyikre lehet számítani a feladatok megoldásánál. Naplóm szerint a lovakat osztályozva három csoportot lehetett összeállítani: a lovak egy részét nem szívesen küldte a tulajdo-

L'amur (Szombathely), Ciklon (OLF), Oros (Nagyvázsony), Rokon (Rádiháza), Fapi-pa (Hortobágy), Furmint (OLF), Bíboros (OLF) és Regöly (Pilisvölgye Tsz).

A lovasokat ugyanígy jellemeztük az itteni időszakban végzett munkájuk alapján és hármunk értékelése a végső válogatásnál beigazolódot.

Mint ahogy lenni szokott, február 18-án megjelent a szakmai felügyelet és a sajtó. Feladatukat ellátva megbeszélést tartottak és távoztak. A jótanácsokat és információkat elfogadtuk, a fölöslegeseket elfelejtettük. A figyelemfelkeltésre a Népsport február 20-i számában Salánki Miklós terjedelmes cikket írt felkészülésünkről, melyet köszönettel vettünk.”

Lássuk hát ezt a cikket is, mely „A láng Rádiházáról indult” címen jelent meg.

„[...] Most azonban a rádiházi ménes melletti domboldalon nyolc lovas egy irányba vágat. Hogy ez a nyolc, mindenre elszánt legény itt, a válogatottnak kijáró ruhában edzhet, az a sportágban sajnos ritkaságnak számító szép összefogás eredménye. Az történt ugyanis, hogy a Magyar Lovas Szövetség elnöksége december végi döntésével igaz magára hagyta a militarys-

tákat, azonban az állami gazdaságok támogatásával megkezdődött részükre a központi felkészülés megszervezése. S egyik napról a másikra – minden felszólítás, utasítás, kérelem nélkül – egy tücat lelkes szakember állt csatasorba. A házigazda nem könnyű szerepét a Keszthelyi Agrártudományi Egyetemi Tangazdaság rádiházi ménese vállalta [...].”

Laci bácsi folytatja:

„A munka folytatódott a Monspart-Makkos duó alapos és szakszerű vezetésével március 22-ig, ekkor az edzőtábor átköltözött Sáripusztára, ahol átadtam a csapatot Herczog Emil kollégámnak, aki a táborvezetői tiszteletét átvette.

Sáripusztán a felkészítési programot folytatva a szükséges steeple- és crosspályák kiépítése adta a legfőbb gondot és feladatot, mivel a tervezet szerint április végén felmérőversenyt kellett rendezni, amelyre az OTSH részéről Páder János sporttárs is bejelentkezett.

A tereppályák megépítéséhez szükséges 10 köbméter fenyőfaanyagot a Rádiháza-környéki erdőgazdaságtól jutányos áron beszereztük, majd az Enyingi Állami Gazdaság elszállította. Nagyon nagy súly nehezedett ebben az időben az Enyingi Állami Gazdaság vezetőire és Herczog Emil kollégámra, és nagy tisztelettel megköszönhetjük helytállásukat a militarysport nevében.

E két gazdaság nélkül – melyek igen nagy energiát és szellemi erőt áldoztak rá – az olimpiára való felkészülés, részvétel nem jöhetett volna létre. Nemcsak beszélni, hanem cselekedni is kellett, hiszen a közmondás szerint aki tudja, az csinálja...

A felkészülés napjai elröppentek, és már ott állt az utazó csapat a repülőtér várójában. A felmérőversenyek alapján a következő csapat indult Moszkvába: Horváth Zoltán és L'amour, Oláh Mihály és Adós, Cserenyés László és Fapipa, valamint Gróznér István és Bíboros csapatagokként; Balogh István és Ciklon tartalékként; továbbá Monspart Gábor vezetőedző, Makkos Vilmos pályaedző és Tóth Sándor loápoló. A csapatnak külön vezetője nem volt, mert dr. Várady Jenő ezt a tiszteletet is ellátta az ugrócsapat vezetése mellett.”

A moszkvai olimpiával folytatjuk.

Tuska Pál

**HORSE
TRANS
CARGO**

**Horse Trans
Cargo Kft.**

Telefon:
(20) 9357-375

Fax:
(52) 211-005

E-mail:
info@horsetrans.hu

Nemzetközi lószállítás.
Gyűjtőfuvarozás hetente,
igen kedvező árakon.
Versenyekre, igény szerint.

www.horsetrans.hu

BOGNÁRLÓ = MINŐSÉG

kancát adok – csikót kapok

+36-30/631-4883

www.bognarmenes.hu

bognarboriskft@gmail.com

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ